

SKÓLA- OG VELFERÐARÞJÓNUSTA ÁRNESÞINGS BS.

Ársskýrsla

Þróun rekstrar og þjónustu

Stöðuyfirlit um starfsemi, lykiltölur, umbætur og næstu skref í sameiginlegri skóla- og velferðarþjónustu aðildarsveitarfélaganna.

SVÁ | Bláskógabyggð · Flóahreppur · Grímsnes- og Grafningshreppur · Hrunamannahreppur · Skeiða- og Gnúpverjahreppur

01

Rekstur

Yfirlit um þróun, stöðu og lykilviðfangsefni rekstrar.

Október 2026

Hallur Símonarson | forstöðumaður

02

Þjónusta

Greining á þjónustupörf, aðgengi, málafjöldi og umbótum.

03

Næstu skref

Áherslur, forgangs röðun og aðgerðir til eftirfylgni.

Sameiginleg þjónusta · skýrari yfirsýn · markviss þróun

Efnisyfirlit

Stutt yfirsýn yfir helstu kafla ársskýrslu um þróun rekstrar og þjónustu SVÁ.

1

Frá forstöðumanni

Inngangur, helstu áherslur og sýn til framhalds.

2

Skóla- og velferðarþjónusta Árneshöfða ehf.

Mannauður · rekstur · þjónustukönnun · stjórnkerfisbreytingar · farsæld · æskulýðsrannsókn.

3

Velferðarþjónusta 2025

Félagsleg ráðgjöf · stuðnings- og stoðþjónusta · barnavernd · farsæld barna.

4

Skólaþjónusta skólaárið 2025–2026

Kennsluráðgjöf · sálfræðiþjónusta · talmeinaþjónusta · náms- og starfsráðgjöf · fræðsla og þróunarverkefni.

5

Aðgerðaáætlun/stjórnkerfisbreytingar

Innleiðingaráætlun, ábyrgð, tímasetningar og lykilmælikvarðar 2026–2027.

1 Frá forstöðumanni

Starfsárið 2025–2026 var viðburðaríkt hjá Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings. Samhliða umfangsmikilli daglegri þjónustu við börn, fjölskyldur, skóla og íbúa á starfssvæðinu var unnið markvisst að því að styrkja stjórnun, samhæfingu og faglegt verklag SVÁ. Skýrslan sýnir bæði þann árangur sem náðst hefur og þau verkefni sem fram undan eru.

Á árinu tók stjórn SVÁ stefnumarkandi ákvörðun um að byggja áfram á sameiginlegri skóla- og velferðarþjónustu aðildarsveitarfélaganna og innleiða umbætur sem miða að skýrari ábyrgð, einfaldari boðleiðum og reglulegri eftirfylgd með þjónustugæðum og árangri. Tillögur að nýjum stofnsamningi og starfsreglum marka mikilvægt skref í þeirri þróun og munu hafa áhrif á starfsemi og stjórnskipulag næstu misseri.

Innleiðing laga um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna var eitt af lykilverkefnum starfsársins. Tengiliðir og málstjórar hafa tekið til starfa, kortlagning þjónustu og úrræða er hafin í öllum fimm aðildarsveitarfélögunum og sameiginlegur stýrihópur hefur forgangsraðað vinnu við handbók, stöðumat og mælikvarða. Næsta skref er að festa samræmt verklag og skráningu í sessi og tryggja að snemmtækur stuðningur verði veittur sem næst barni og fjölskyldu.

Þjónustukönnun meðal skólastjórnenda staðfestir að fagleg þekking, gott viðmót og vilji starfsfólks til samráðs eru styrkleikar SVÁ. Niðurstöðurnar minna okkur jafnframt á mikilvægi þess að bæta upplýsingaflæði, skýra verkferla, auka aðgengi og fylgja þjónustubeiðnum markvisst eftir. Þessar áherslur verða leiðarljós í áframhaldandi umbótastarfi.

Niðurstöður Íslensku æskulýðsrannsóknarinnar gefa verðmæta mynd af stöðu barna og ungmenna á starfssvæði SVÁ. Sterk vinatengsl, stuðningur fjölskyldna og góð þátttaka í félags- og frístundastarfi eru mikilvægir styrkleikar. Um leið kalla vísbendingar um andlega vanlíðan eldri nemenda, einelti og takmarkað aðgengi sumra barna að traustum fullorðnum innan skólans á markviss viðbrögð, öflugar forvarnir og enn betri samþættingu þjónustu.

Tölur skýrslunnar endurspeglar umfangsmikið starf starfsfólks sem mætir fólki af fagmennsku, virðingu og lausnamiðaðri nálgun. Fram undan er að ljúka stjórnkerfisbreytingum, styrkja gæðastjórnun og upplýsingagjöf, efla mönnun og sérfræðiþjónustu og halda áfram markvissri innleiðingu farsældarlaga. Með sameiginlegri sýn og skýrri forgangsriðun mun SVÁ áfram þróa aðgengilega, samræmda og trausta þjónustu í þágu íbúa og farsældar barna á starfssvæði Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings.

Hallur Símonarson,
forstöðumaður Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings bs.

2 Skóla- og velferðarþjónusta Árnesþings bs.

SVÁ er byggðasamlag Bláskógabyggðar, Flóahrepps, Grímsnes- og Grafningshrepps, Hrunamannahrepps og Skeiða- og Gnúpverjahrepps. Hlutverk SVÁ er að veita faglega skóla- og velferðarþjónustu sem styður lífsgæði íbúa og farsæld barna og fjölskyldna. Samstarfið á að efla samþættingu þjónustu, minnka faglega einangrun og skapa samstillt þverfaglegt teymi.

Stjórn SVÁ fer með yfirstjórn skóla- og velferðarþjónustunnar í umboði viðkomandi sveitarstjórna. Stjórnina skipa sveitarstjórnar aðildarsveitarfélaganna:

- Hulda Kristjánsdóttir, formaður, sveitarstjóri Flóahrepps
- Aldís Hafsteinsdóttir, sveitarstjóri Hrunamannahrepps
- Fjóla St. Kristinsdóttir, sveitarstjóri Grímsnes- og Grafningshrepps
- Sylvía Karen Heimisdóttir, sveitarstjóri Skeiða- og Gnúpverjahrepps
- Ásta Stefánsdóttir, sveitarstjóri Bláskógabyggðar

4.772

íbúar á starfssvæði SVÁ
miðað við skráningu 18. ágúst 2026

5

aðildarsveitarfélög
sameiginleg skóla- og
velferðarþjónusta

6

leikskólar
á starfssvæði þjónustunnar

6

grunnskólar
á starfssvæði þjónustunnar

33,2%

íbúa búa í Bláskógabyggð
stærsta sveitarfélagið á svæðinu

686

börn í leik- og grunnskólum
skólaárið 2025–2026

227

börn í leikskólum
skólaárið 2025–2026

459

börn í grunnskólum
skólaárið 2025–2026

23

skráð farsældarmál
í lok ágúst 2026

67

barnaverndartilkynningar
árið 2025

51

sálfræðigreiningum lokið
skólaárið 2025–2026

65

málproskamati lokið
skólaárið 2025–2026

2.1 Mannauður

Hjá Skóla- og velferðarþjónustunni starfar öflugur hópur sérfræðinga og traustur kjarni starfsfólks sem sinnir heimaþjónustu, innlitum og liðveislu.

13

starfsmenn á skrifstofu
sérfræðiþjónusta, ráðgjöf og stjórnun

16

starfsmenn í heimaþjónustu
heimaþjónusta, innlit og stuðningur

29

starfsmenn samtals
mannauður SVÁ í heild

Skrifstofa og sérfræðiþjónusta

Anna Stefanía Vignisdóttir
talmeinafræðingur

Anný Ingimarsdóttir
deildarstjóri velferðarþjónustu

Áslaug Alda Þórarinsdóttir
ráðgjafi

Dagný Davíðsdóttir
ráðgjafarþroskajálfi fullorðinna

Guðbjörg Vilhjálmsdóttir
ráðgjafarþroskajálfi barna

Guðný María Sveinbjörnsdóttir
náms- og starfsráðgjafi

Gunnlaug Hartmannsdóttir
deildarstjóri skólaþjónustu

Hallur Símonarson
forstöðumaður

Harpa Hrönn Gísladóttir
talmeinafræðingur

Henrietta Þóra
sálfræðingur

Kolbrún Haraldsdóttir
kennsluráðgjafi

Mist Grétarsdóttir
náms- og starfsráðgjafi

Sigrún Helgadóttir
málstjóri farsældar

Heimaþjónusta og innlit

Árni Magnús Hannesson

Auður Kolbeinsdóttir

Camilla Fors

Donata Renata Klementowska

Halyna Hlad

Ingibjörg Steinsdórsdóttir

Irma Elísa Díaz Cruz

Íris Inga Svavarsdóttir

Kristín Ólöf Þorvaldsdóttir

Kristný Ásta Ásdísardóttir

Kristrún Jónsdóttir

Jónína Kristbjörg Björnsdóttir

Loftur Erlingsson

Nina Faryna

Sonja Jónsdóttir

Soffía Náttól Sveinsdóttir

2.2 Rekstraryfirlit 1. janúar – 30. september 2026

REKSTRARTEKJUR	REKSTRARGJÖLD	REKSTRARNIÐURSTAÐA
161 mkr.	162 mkr.	-1 mkr.

Deild	Tekjur	Laun	Annar kostnaður	Gjöld samtals	Rekstrar- niðurstaða	Ársáætlun launa	Ársáætlun annars kostnaðar	Áætlun tímabils	Nýting
Skólabjón.	82.448	79.537	11.766	91.303	-8.855	94.655	17.479	84.017	108,7%
Velferðarþj.	78.687	47.450	10.986	58.436	20.251	87.462	17.479	78.622	74,3%
Sameig. liðir	0	12.550	0	12.550	-12.550	0	0	0	
Samtals	161.135	139.537	22.752	162.289	-1.154	182.117	34.958	162.638	99,8%

Forsendur: Fjárhæðir í þúsundum króna. Raunlaun eru bókuð fyrir janúar–september. Tímabilsáætlun = 9/12 af ársáætlun launa + 272/365 af ársáætlun annars kostnaðar. Fjárhagsáætlun hefur ekki verið endurskoðuð vegna tilfærslu stöðugilda og nýs stöðugildis forstöðumanns.

2.3 Þjónustukönnun meðal skólastjórnenda

Nafnlaus könnun var lögð fyrir lykilstarfsfólk leik- og grunnskóla dagana 15.–21. september. Markmiðið var að greina hvernig skólarnir upplifa þjónustu SVÁ. Þátttakendur tóku afstöðu til þriggja fullyrðinga, svöruðu tveimur opnum spurningum og forgangsroðuðu allt að þremur umbótaverkefnum.

Sterkt faglegt traust

Fagleg þekking, ráðgjöf og gæði greiningarvinnu eru áberandi styrkleikar þjónustunnar.

Gott viðmót

Starfsfólk er talið aðgengilegt, jákvætt og tilbúið til samtals, samráðs og lausnaleitar.

Skýrari þjónustuferill

Kallað er eftir betra aðgengi, skýrari boðleiðum og reglulegri upplýsingagjöf um stöðu mála.

Það sem SVÁ gerir vel

Samskipti og viðmót

Auðvelt er að leita til starfsfólks, ræða málin og fá faglegt, jákvætt viðmót.

Sérfræðiþjónusta

Greiningarvinna og þjónusta talmeinafræðinga fær lof og skilar sýnilegum faglegum ávinningi.

Ný þekking og ráðgjöf

Nýtt og reynslumikið starfsfólk ásamt náms- og starfsráðgjöf vekur jákvæðar væntingar.

Mikilvægustu umbótataækifærin

Farsæld og verkferlar

Skýra þarf ábyrgð, verkferla og upplýsingagjöf þannig að skólar viti hvert eigi að leita.

Þjónusta við leikskóla

Leikskólar kalla eftir auknu aðgengi, meira frumkvæði og sterkari sérþekkingu.

Eftirfylgd mála

Gera þarf stöðu þjónustubeiðna sýnilegri og styrkja eftirfylgni í barnavernd og velferðarmálum.

Frá niðurstöðum til aðgerða

Niðurstöðurnar verða nýttar sem grunnur að markvissri umbótavinnu SVÁ á næsta starfsári. Áhersla verður lögð á að styrkja upplýsingaflæði til skóla, foreldra og samstarfsaðila, skýra betur hvert eigi að leita með ólík erindi og gera stöðu mála sýnilegri á meðan þjónusta er í vinnslu. Jafnframt verður fylgst reglulega með biðtíma, þjónustubeiðnum og framkvæmd verkferla þannig að stjórnendur geti brugðist fyrir við ef álag myndast eða mál tefjast. Endurgjöf skóla og notenda verður gerð að föstum hluta af umbótavinnu SVÁ, bæði með reglulegum samtölum og endurtekinni þjónustukönnun, svo hægt sé að meta hvort aðgerðirnar skili skýrari, aðgengilegri og fyrirsjáanlegri þjónustu.

2.4 Stjórnkerfisbreytingar á SVÁ

Á fundi stjórnar SVÁ 7. janúar 2026 var lögð fram skýrsla og úttekt Miðstöðvar skólaþróunar við Háskólann á Akureyri á starfsemi SVÁ og þeim sviðsmyndum sem þar komu fram um framtíðarfyrirkomulag þjónustunnar. Stjórn samþykkti að áfram yrði byggt á sameiginlegri skóla- og velferðarþjónustu aðildarsveitarfélaganna en jafnframt lögð áhersla á markvissa innleiðingu þeirra úrbóta sem skýrslan dregur fram. Samþykkt stjórnar staðfestir stefnu um að styrkja SVÁ innan þess samstarfsforms sem þegar hefur verið mótað. Áherslan færir að skýrari stjórnun, afmörkun ábyrgðar, betri samhæfingu milli skóla- og velferðarþjónustu og reglulegri eftirfylgd með framkvæmd, þjónustugæðum og innleiðingu farsældarlaga.

Afleiddar breytingar beinast einkum að því að festa í sessi stöðu forstöðumanns og skýra störf deildarstjóra í stjórnskipulagi byggðasamlagsins, styrkja upplýsingagjöf til stjórnar og aðildarsveitarfélaga og móta innleiðingaráætlun þar sem ábyrgð, tímasetningar og mælikvarðar eru skilgreind. Þessi vinna tengist beint tillögu að nýjum stofnsamningi og starfsreglum stjórnar sem fjallað er um í næsta kafla.

- Unnið verði áfram á grundvelli sviðsmyndar 1 og sameiginleg þjónusta aðildarsveitarfélaganna styrkt innan núverandi samstarfsforms.
- Stjórnskipulag verði einfaldað með skýrari ábyrgð stjórnar, forstöðumanns og deildarstjóra.
- Áhersla verði lögð á markvissa innleiðingu úrbóta sem lúta að stjórnun, samhæfingu, upplýsingagjöf, mönnun og aðgengi að sérfræðiþjónustu.
- Innleiðing farsældarlaga verði skilgreind sem sérstakt breytinga- og umbótaverkefni með reglulegri stöðugjöf til stjórnar.
- Í samræmi við umfjöllun stjórnar 30. mars um náms- og starfsráðgjöf verði gert ráð fyrir fjölgun náms- og starfsráðgjafa, þar sem stjórn lagði til við aðildarsveitarfélögin að auglýst yrði eftir öðrum náms- og starfsráðgjafa til að efla þjónustu byggðasamlagsins.

2.4.1 Stjórn og breytt stjórnskipulag

Á aukaaðalfundi SVÁ í júní 2026 var samþykkt tillaga að nýjum stofnsamningi og starfsreglum stjórnar. Tillagan gerir ráð fyrir að fagnefnd SVÁ verði lögð niður í þeirri mynd sem hún hefur starfað og að verkefni hennar færir undir stjórn byggðasamlagsins. Gildistaka breytinganna er háð samþykki allra fimm aðildarsveitarfélaganna og staðfestingu viðeigandi ráðuneyta.

- Stjórn verður skipuð fimm aðalfulltrúum og fimm til vara, einum frá hverju sveitarfélagi.
- Stjórn fer með yfirstjórn skóla- og velferðarþjónustu, yfirstjórn barnaverndarþjónustu og lögbundið hlutverk félagsmálanefndar.
- Starfandi skólanefndir sveitarfélaganna halda hlutverki sínu.
- Stjórn ræður forstöðumann. Forstöðumaður ber ábyrgð á daglegum rekstri, faglegu starfi og starfsmannamálum.
- Deildarstjórar skólaþjónustu og velferðarþjónustu bera faglega ábyrgð samkvæmt starfslýsingum og valdframsali.

2.4.2 Áhrif á starfsemi 2026–2027

Nýja stjórnskipulagið kallar á að tekið verði mið af færslu verkefna fagnefndar til stjórnar. Fyrstu verkefni verða að ganga frá árshjóli og fundaaætlun stjórnar, skilgreina hvaða faglegu mál koma reglulega til stjórnar og tryggja að

forstöðumaður og deildarstjórar miðli nauðsynlegum gögnum og ráðgjöf. Einnig þarf að samræma starfslýsingar, skilgreina ábyrgð á verkefnum og samræma upplýsingagjöf til sveitarfélaganna.

Nokkur viðfangsefni komandi vetrar eru tilgreind í viðauka:

- Samþykkja innleiðingaráætlun fyrir gildistöku nýs stofnsamnings og starfsreglna.
- Setja fast árshjól stjórnar, þar á meðal fjárhagsáætlun, árshlutaskýrslu, ársreikning, starfsáætlun og árangursmat.
- Greina mál sem áður fóru til fagnefndar og skilgreina nýjan farveg þeirra til stjórnar eða deildarstjóra.
- Uppfæra starfslýsingar.
- Tryggja faglega vinnu og upplýsingagjöf til stjórnar og aðildarsveitarfélaga.
- Vinna áfram að innleiðingu farsældarlaga.

2.5 Innleiðing farsældar á starfssvæði SVÁ

Stutt stöðuyfirlit um framkvæmd laga um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna

5

sveitarfélög

Sameiginlegt innleiðingarsvæði þar sem unnið er að samræmdri farsældarþjónustu fyrir börn og fjölskyldur.

1

stýrihópur

Stýrihópur heldur utan um samræmingu, stöðumat, handbók og eftirfylgd innleiðingarinnar.

23

skráð mál

Í lok ágúst 2026 voru 23 mál skráð í samþættingu og kalla þau á skýra skráningu, ábyrgð og eftirfylgd.

Innleiðing farsældarlaganna er eitt af lykilverkefnum SVÁ. Markmiðið er að börn og foreldrar fái rétta aðstoð á réttum tíma og upplifi þjónustuna sem aðgengilega, samfellda og samræmda heild. Tengiliðir farsældar hafa verið tilnefndir í leik- og grunnskólum og málstjórar starfa innan velferðarþjónustu SVÁ.

Kortlagning þjónustu og úrræða hefur verið unnin í Flóahreppi, Grímsnes- og Grafningshreppi og Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Í Hrunamannahreppi og Bláskógabyggð hafa verið haldnir upphafs- og vinnufundir með sveitarstjórum og lykilstarfsfólki og vinna við kortlagningu er komin vel af stað. Samtalið um kortlagningu er því hafið í öllum fimm aðildarsveitarfélögunum og mun halda áfram í vetur.

Stýrihópur um innleiðingu farsældarlaganna hefur verið stofnaður fyrir starfssvæði SVÁ og haldið sinn fyrsta fund. Hópurinn hefur forgangsraðað þremur verkefnum: sameiginlegri handbók farsældar, stöðumati á framkvæmd og þróun fárra og skýrra mælikvarða til eftirfylgni. Unnið er að handbók sem sameinar stefnur, verklagsreglur, vinnulýsingar, hlutverk og ábyrgð.

Næstu skref

- Ljúka kortlagningu þjónustu og úrræða í öllum sveitarfélögunum.
- Ljúka og innleiða sameiginlega handbók farsældar og samræmt verklag.
- Styrkja hlutverk tengiliða og málstjóra með fræðslu, sameiginlegum verkfærum og reglulegu samráði.
- Tryggja samræmda skráningu mála og reglulega stöðuskýrslu til stjórnenda og stjórnar.

Fræðsla

Á árinu var haldinn vinnufundur með Barna- og fjölskyldustofu, BOFS, og lykilaðilum á starfssvæði SVÁ vegna innleiðingar farsældarlaganna. Fundurinn var liður í því að dýpka sameiginlegan skilning á markmiðum laganna, hlutverki tengiliða og málstjóra, samþættingu þjónustu og því hvernig skólar, velferðarþjónusta, sveitarfélög og aðrir þjónustuaðilar geta unnið betur saman í þágu barna og fjölskyldna.

Á vinnufundinum var farið yfir stöðu innleiðingar, helstu verkefni fram undan og hagnýt atriði í framkvæmd, svo sem kortlagningu þjónustu og úrræða, skýrar boðleiðir, ábyrgð í málum og reglulega eftirfylgd. Fundurinn skapaði mikilvægan sameiginlegan vettvang fyrir lykilaðila á svæðinu og styrkti grunninn að áframhaldandi vinnu við sameiginlega handbók farsældar, samræmda skráningu og skýrari verkferla á öllu starfssvæði SVÁ.

2.6 Íslenska æskulýðsrannsóknin 2026 – niðurstöður fyrir starfssvæði SVÁ

Helstu niðurstöður Íslensku æskulýðsrannsóknarinnar 2026

Vorið 2026 tók Skóla- og velferðarþjónusta Árnespings þátt í Íslensku æskulýðsrannsókninni. Rannsóknin veitir mikilvæga innsýn í líðan, félagsleg tengsl, öryggi og þátttöku barna og ungmenna í grunnskólum á starfssvæði SVÁ. Niðurstöðurnar sýna sterka verndandi þætti en jafnframt áskoranir sem kalla á áframhaldandi þróun þjónustu og markvissar forvarnir.

Sterkir verndandi þættir

Félagsleg tengsl barna eru mjög sterk. Allir þátttakendur í rannsókninni sögðust eiga einn eða fleiri góða vini og mikill meirihluti barna tekur þátt í skipulögðu íþróttá- eða frístundastarfi.

Fjölskyldutengsl mælast einnig sterk. Yfir 90% eldri nemenda upplifa stuðning frá fjölskyldu sinni og jafnhátt hlutfall segist borða reglulega kvöldverð með fjölskyldunni.

Jákvæð afstaða til náms og skóla er áberandi. Flestir nemendur telja mikilvægt að leggja sig fram í námi og meirihluti þeirra upplifir jákvæða líðan í kennslustundum. Flestir eldri nemendur upplifa sig jafnframt örugga bæði á heimili sínu og í nærumhverfi.

Lykiltölur

100%

vinatengsl

Allir þátttakendur eiga einn eða fleiri góða vini.

91%

fjölskyldustuðningur

Yfirgnæfandi meirihluti eldri nemenda upplifir stuðning frá fjölskyldu.

32%

andleg vanlíðan

Tæpur þriðjungur eldri nemenda upplifir tíða andlega vanlíðan.

55%

fullorðinn í skóla

Rúmlega helmingur eldri nemenda telur sig geta leitað til fullorðins í skólanum.

Helstu áskoranir

Andleg líðan eldri nemenda

Áberandi munur kemur fram milli yngri og eldri nemenda. Andleg vanlíðan, kvíði og depurð mælast meiri hjá eldri nemendum og kalla á markvissari geðrækt og snemmtækan stuðning.

Aðgengi að traustum fullorðnum

Aðeins 55% nemenda í 6.–10. bekk telja sig geta leitað til fullorðins í skólanum. Því þarf að gera stuðningsleiðir sýnilegri og styrkja tengsl innan skólasamfélagsins.

Einelti, ofbeldi og öryggi

Einelti mælist áfram áskorun, sérstaklega meðal yngri barna, en tæplega fjórðungur nemenda í 4.–5. bekk segist hafa orðið fyrir einelti. Hluti eldri nemenda hefur jafnframt reynslu af ofbeldi, áreiti eða slagsmálum. Niðurstöðurnar undirstrika mikilvægi samþættrar vinnu skóla, foreldra og þjónustukerfa um öryggi barna.

Áherslur SVÁ til framtíðar

Niðurstöðurnar styðja við áherslur SVÁ á farsæld barna, snemmtækan stuðning og samþættingu þjónustu. Sérstök áhersla verður áfram lögð á:

- **Geðrækt og snemmtækur stuðningur** – efla stuðning við börn og ungmenni.
- **Traustir fullorðnir í skólasamfélaginu** – styrkja aðgengi barna að náms- og starfsráðgjöfum og tengiliðum farsældar.
- **Varnir gegn einelti og útilokun** – viðhalda markvissu forvarnarstarfi.
- **Félagsleg tengsl og virk þátttaka** – styðja við þátttöku barna í frístunda- og íþróttastarfi.
- **Samræmdar forvarnir og stuðningsúrræði** – samhæfa aðgerðir innan farsældarkerfisins.

Samantekt

Heildarniðurstaða rannsóknarinnar er jákvæð fyrir starfssvæði SVÁ. Börnin búa almennt við sterk félagsleg tengsl, öflug fjölskyldutengsl og sterka upplifun af öryggi. Niðurstöðurnar bera þó skýrt með sér að áfram þarf að leggja áherslu á andlega líðan eldri nemenda, aðgengi að stuðningi innan skóla og vernd barna gegn einelti og ofbeldi.

Rannsóknin veitir mikilvægan grunn fyrir áframhaldandi þróun þjónustu SVÁ og markvissa forgangsroðun í þágu farsældar barna á svæðinu.

3 Velferðarþjónusta 2025

Velferðarþjónusta SVÁ gegnir lykilhlutverki í félagslegu öryggisneti aðildarsveitarfélaganna. Þjónustan styður íbúa á ólíkum æviskeiðum, allt frá börnum og fjölskyldum til fullorðinna einstaklinga, fatlaðs fólks og eldra fólks sem þarf stuðning til að geta búið áfram heima. Markmiðið er að fólk fái rétta leiðsögn, stuðning og þjónustu á réttum tíma og að þjónustan sé veitt af virðingu, fagmennsku og heildarsýn.

Starfsemin byggir á lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga, barnaverndarlögum, lögum um málefni aldraðra, lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir og lögum um samþætta þjónustu í þágu farsældar barna. Í daglegu starfi felst þjónustan meðal annars í félagslegri ráðgjöf, fjárhagsaðstoð, stuðnings- og stoðþjónustu, þjónustu við fatlað fólk, húsnæðisstuðningi, barnaverndarþjónustu og samhæfingu þjónustu við börn og fjölskyldur.

Í öllum þáttum velferðarþjónustunnar er lögð áhersla á að greina stöðu og þarfir snemma, veita skýrar upplýsingar um réttindi og úrræði og styðja fólk til sjálfshjálpar eftir því sem kostur er. Þjónustan er einstaklingsmiðuð og tekur mið af styrkleikum, aðstæðum og markmiðum hvers og eins. Sérstök áhersla er lögð á að samhæfa stuðning þegar þörf er á aðkomu fleiri þjónustukerfa, svo sem skóla, heilbrigðisþjónustu, barnaverndar, félagsþjónustu eða annarra fagaðila.

Á starfssvæði SVÁ starfa tvær þjónustu- og búsetustofnanir, Sólheimar og Skaftholt, sem hafa áhrif á umfang og samsetningu ákveðinna þjónustutalna. Því er mikilvægt að gera sérstaklega grein fyrir þessari sérstöðu þegar tölfræðilegar upplýsingar eru rýndar, einkum um stuðnings- og stoðþjónustu, akstursþjónustu, málefni fatlaðs fólks og önnur úrræði sem tengjast búsetu eða daglegum stuðningi.

Kaflinn gefur yfirlit yfir helstu verkefni velferðarþjónustu árið 2025 og setur fram bæði tölulegar upplýsingar og faglega umfjöllun um þjónustupróun. Fjallað er um félagslega ráðgjöf, þjónustu við fatlað fólk, fjárhagsaðstoð og húsnæðisstuðning, stuðningsfjölskyldur, heimaþjónustu, farsæld barna og barnaverndarþjónustu. Þannig er leitast við að sýna bæði umfang þjónustunnar og þau viðfangsefni sem skipta mestu máli fyrir áframhaldandi þróun hennar.

3.1 Félagsleg ráðgjöf

Félagsleg ráðgjöf er veitt samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga og lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir. Ráðgjöfin getur verið almenn eða sérhæfð og hefur það að markmiði að veita upplýsingar og leiðbeiningar um félagsleg réttindamál, styðja fólk vegna félagslegs eða persónulegs vanda og tengja einstaklinga og fjölskyldur við viðeigandi úrræði. Ráðgjöfin er veitt með virðingu fyrir einstaklingnum og áherslu á styrkleika, virkni og heildarsýn.

Ráðgjöfin er oft fyrsti snertiflötur íbúa við velferðarþjónustu og gegnir mikilvægu hlutverki við að greina þarfir, leiðbeina um réttindi og tengja fólk við viðeigandi úrræði. Hún getur jafnframt verið lykilþáttur í snemmtækri íhlutun, þar sem markmiðið er að koma í veg fyrir að vandi vaxi og stuðla að auknu öryggi og sjálfstæði einstaklinga og fjölskyldna. Sami einstaklingur fær oft þjónustu úr fleiri en einum þjónustubætti. Einstaklingur getur því komið fram í tölfræðigögnum á fleiri en einum stað.

3.2 Stuðnings- og stoðþjónusta

Stuðnings- og stoðþjónusta SVÁ nær yfir fjölbreytt úrræði sem hafa það sameiginlega markmið að styðja einstaklinga og fjölskyldur í daglegu lífi, efla sjálfstæði, stuðla að öryggi og bæta lífsgæði. Þjónustan getur verið tímabundin eða til lengri tíma og tekur mið af aðstæðum, styrkleikum og stuðningsþörfum hvers og eins. Hún getur meðal annars falist í ráðgjöf, aðstoð inni á heimili, félagslegum stuðningi, liðveislu, stuðningsfjölskyldu, akstursþjónustu, heimaþjónustu eða öðrum úrræðum sem hjálpa fólki að takast á við dagleg verkefni og taka þátt í samfélaginu.

3.2.1 Þjónusta við fatlað fólk

Þjónusta SVÁ við fatlað fólk byggir á lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir og þeirri grunnsýn að fólk eigi rétt á að lifa sjálfstæðu lífi, taka þátt í samfélaginu og hafa raunveruleg áhrif á eigið líf og þjónustu. Ráðgjöf og stuðningur eru veitt út frá einstaklingsbundnu mati þar sem horft er til styrkleika, aðstæðna, óska og stuðningsþarfa hvers og eins. Markmiðið er að efla sjálfstæði, öryggi, félagslega þátttöku og lífsgæði fatlaðs fólks og fjölskyldna þess.

Þjónustan getur meðal annars falist í félagslegri ráðgjöf, stuðningi inni á heimili, liðveislu, stuðningsfjölskyldu, akstursþjónustu, hæfingu eða annarri stoðþjónustu eftir því sem við á. Sérstök áhersla er lögð á að þjónustan sé samfelld og samþætt, einkum þegar um er að ræða börn og fjölskyldur þeirra eða einstaklinga með fjölþættar þarfir. Í slíkum málum skiptir samvinna við skóla, heilbrigðisþjónustu, heimili og aðra þjónustuaðila miklu máli.

Áhersla SVÁ er að veita þjónustu sem er aðgengileg, virðingarrík og lausnamiðuð. Unnið er að því að skýra ferla, bæta upplýsingagjöf og tryggja að mat á stuðningsþörf leiði til markvissra úrræða. Með því er leitast við að styrkja réttindamiðaða þjónustu, styðja við sjálfsákvörðun og skapa betri forsendur fyrir virka þátttöku fatlaðs fólks í samfélaginu.

Á árinu 2025 voru fjórir samningar um notendastýrða persónulega aðstoð, NPA, í gildi á starfssvæði SVÁ. Auk þess var einn beingreiðslusamningur vegna þjónustu við fatlað fólk. Slík úrræði eru mikilvægur hluti af réttindamiðaðri þjónustu þar sem markmiðið er að einstaklingar hafi aukið sjálfræði, sveigjanleika og áhrif á daglegt líf sitt og þann stuðning sem þeir fá.

Bergrisinn hefur áfram umsjón með gerð og framkvæmd NPA-samninga. Umsóknir og beiðnir um þjónustu koma þó eftir atvikum inn til SVÁ, þar sem þær eru teknar til faglegs mats og undirbúnings áður en mál fara fyrir fagteymi og þjónusturáð. Að þeirri vinnu lokinni annast fulltrúar Bergrisans gerð samninga og áframhaldandi umsýslu úrræðanna.

Fulltrúar SVÁ taka jafnframt þátt í fagteymi og þjónusturáði Bergrisans vegna málefna fatlaðs fólks. Sú þátttaka er umfangsmikil og mikilvægur hluti af starfinu, enda tryggir hún faglega aðkomu SVÁ að mati þjónustuparfa, úrlausn einstakra mála og samhæfingu þjónustu milli byggðasamlagsins og annarra þjónustuaðila.

3.2.2 Fjárhagsaðstoð og sérstakur húsnæðisstuðningur

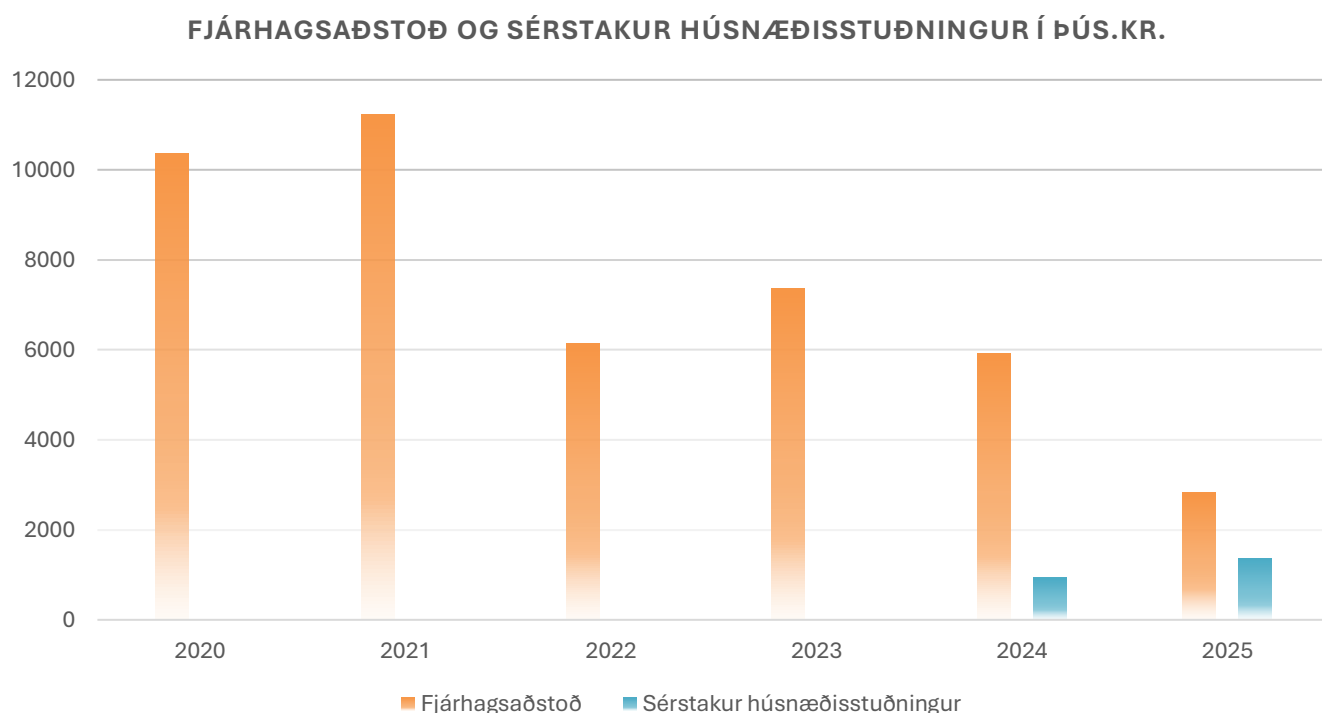
Fjárhagsaðstoð er veitt samkvæmt lögum um félagsþjónustu sveitarfélaga og reglum SVÁ. Aðstoðin er hluti af félagslegu öryggisneti sveitarfélaganna og er veitt þegar einstaklingur eða fjölskylda getur ekki séð sér farborða með öðrum hætti eða þegar sérstakar aðstæður kalla á tímabundinn stuðning. Samhliða afgreiðslu umsókna er

lögð áhersla á fjármálaráðgjöf, leiðbeiningar um réttindi og úrræði og stuðning sem miðar að aukinni sjálfsbjörg og stöðugleika heimila.

Á árinu 2025 fengu alls tíu einstaklingar eða heimili fjárhagsaðstoð frá Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings. Fjárhagsaðstoð skiptist í almenna framfærsluaðstoð og heimildagreiðslur samkvæmt reglum þjónustunnar. Heimildagreiðslur eru sérstakar greiðslur sem veita má vegna ákveðinna aðstæðna, svo sem vegna barna eða annarra sérstakra útgjalda. Heildarfjárhæð fjárhagsaðstoðar á árinu 2025 var 2,8 mkr.

Sérstakur húsnæðisstuðningur er hluti af félagslegu öryggisneti sveitarfélaga og getur skipt verulegu máli fyrir einstaklinga og fjölskyldur sem standa höllum fæti. Samkvæmt reglum sveitarfélaganna er heimilt að veita undanþágu frá skilyrðum um lögheimili og leiguhúsnæði vegna 15–17 ára ungmenna sem leigja herbergi á heimavist eða á námsgörðum vegna náms fjarri lögheimili sínu. Slíkt styður við jafnt aðgengi að námi og félagslegt öryggi. Fjárhæð sérstaks húsnæðisstuðnings nam 1,4 mkr. á árinu 2025.

Á árinu 2025 fengu þrettán einstaklingar sérstakan húsnæðisstuðning. Þar af uppfylltu tólf einstaklingar skilyrði stuðnings vegna náms fjarri lögheimili á aldrinum 15–17 ára.

MYND 1 - FJÁRHAGSAÐSTOÐ OG SÉRSTAKUR HÚSNÆÐISSTUÐNINGUR Í ÞÚS. KR.

3.2.3 Stuðningsfjölskyldur

Á árinu 2025 nutu alls fjögur börn á starfssvæði SVÁ stuðnings frá stuðningsfjölskyldu. Stuðningsfjölskylda er úrræði sem ætlað er að veita börnum jákvæða reynslu og félagsleg tengsl utan heimilis ásamt því að styðja við fjölskyldur þeirra með reglubundinni hvíld og stuðningi.

3.2.4 Málefni fatlaðs fólks

Þjónusta við fatlað fólk byggir á réttindamiðaðri nálgun, hugmyndafræði um sjálfstætt líf og þeirri grundvallarsýn að einstaklingar eigi að hafa raunveruleg áhrif á eigið líf, búsetu, daglegt líf og þá þjónustu sem þeim er veitt. Markmið þjónustunnar er að efla sjálfstæði, öryggi, færni, félagsleg tengsl og þátttöku í samfélaginu, jafnframt því sem fjölskyldum fatlaðra barna og fullorðinna er veittur stuðningur eftir þörfum.

Þjónustan er veitt á grundvelli einstaklingsbundins mats þar sem horft er til aðstæðna, styrkleika, óska og stuðningsþarfa hvers og eins. Hún getur meðal annars falist í félagslegri ráðgjöf, stuðningi inni á heimili, liðveislu, stuðningsfjölskyldu, akstursþjónustu, hæfingu, búsetuúrræðum eða annarri stoðþjónustu. Í þjónustu við börn er lögð sérstök áhersla á samvinnu við foreldra, leik- og grunnskóla, heilsugæslu og aðra fagaðila þannig að stuðningur verði sem samfelldastur og tengdur daglegu umhverfi barnsins.

101

einstaklingar með skilgreinda fötlun

á þjónustuvæði SVÁ í lok árs 2025

77

fullorðnir

með skilgreinda fötlun í lok árs 2025

24

börn

með skilgreinda fötlun í lok árs 2025

Í lok árs 2025 var 101 einstaklingur með skilgreinda fötlun á þjónustuvæði SVÁ, þar af 77 fullorðnir og 24 börn. Ekki eru allir þessir einstaklingar með virka þjónustu á hverjum tíma, en meirihluti nýtur stuðnings í einhverju formi. Fjöldinn undirstrikar mikilvægi þess að þjónustan sé vel skipulögð, aðgengileg og samhæfð milli þjónustukerfa.

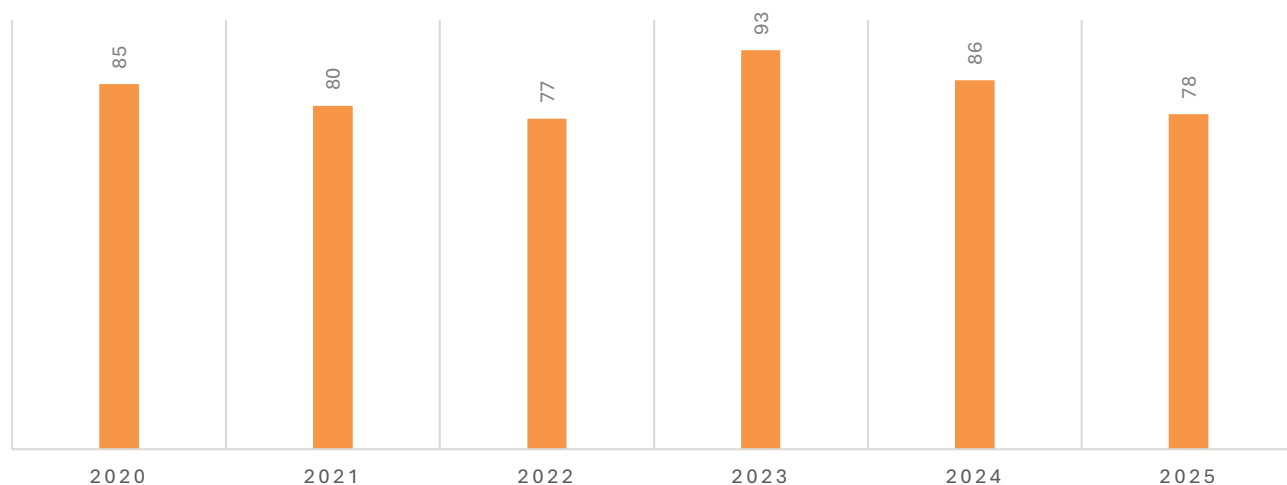
Áhersla SVÁ er að styrkja yfirsýn yfir þjónustuþarfir, skýra verklag við mat og afgreiðslu umsókna og tryggja reglulega eftirfylgd með þjónustuúrræðum. Með því er leitast við að bæta fyrirsjáanleika fyrir notendur og fjölskyldur þeirra, styðja við sjálfsákvörðunarrétt og skapa betri forsendur fyrir virkri þátttöku fatlaðs fólks í samfélaginu.

3.2.5 Félagsleg heimaþjónusta og innlit

Fólk getur fengið fjölbreyttan stuðning frá Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings inn á eigið heimili. Eldra fólk er stærsti notendahópur þjónustunnar. Heimaþjónusta og innlit byggjast á einstaklingsbundnu mati og eiga að stuðla að því að fólk geti búið sem lengst á eigin heimili, tekið þátt í daglegu lífi og notið stuðnings sem tekur mið af aðstæðum þess hverju sinni. Þjónustan getur falið í sér aðstoð við þrif, heimilishald, innlit, félagslegan stuðning og aðra aðstoð sem styrkir sjálfstæði, öryggi og lífsgæði notenda.

Veitt er þjónusta á dagvinnutíma og flestir notendur fá aðstoð við þrif og reglulegt innlit á heimili. Á árinu 2025 var veitt stuðningsþjónusta á alls 78 heimilum. Í lok árs 2025 störfuðu tuttugu starfsmenn í 11,25 stöðugildum við heimaþjónustu og innlit. Af þeim voru þrír starfsmenn í tímavinnu.

FJÖLDI HEIMILA MEÐ FÉLAGSLEGA HEIMAÞJÓNUSTU/INNLIÐ

MYND 2 - FJÖLDI HEIMILA MEÐ FÉLAGSLEGA HEIMAÞJÓNUSTU/INNLIÐ

Alls nutu 54 einstaklingar akstursþjónustu en þar af eru 41 heimilismaður á Sólheimum og 5 búsettir í Skaftholti. Sextán heimili fengu heimsendan mat á árinu 2025.

3.3 Barnaverndarþjónusta

Barnaverndarþjónusta SVÁ hefur það meginmarkmið að tryggja að börn sem búa við óviðunandi aðstæður eða stofna heilsu sinni og þroska í hættu fái nauðsynlega aðstoð. Leitast er við að ná markmiðum barnaverndar með stuðningi við fjölskyldur í uppeldishlutverki þeirra og með úrræðum til verndar börnum þegar það á við. Áhersla er lögð á gott samstarf við börn, foreldra, skóla, heilbrigðisþjónustu, lögreglu og aðra aðila í nærumhverfi barna, meðal annars til að tryggja að tilkynningarskylda samkvæmt barnaverndarlögum sé virt.

Á árinu 2025 bárust alls 67 tilkynningar til barnaverndarþjónustu Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings vegna 45 barna, 19 drengir og 26 stúlkur. Fjöldi tilkynninga var sambærilegur og á undanförunum árum.

Flestar tilkynningar vörðuðu vanrækslu, eða alls 32 tilvik. Tilkynningar vegna ofbeldis voru 15, en 20 tilkynningar vörðuðu áhættu hegðun barna.

67

tilkynningar til barnaverndar
bárust á árinu 2025

45

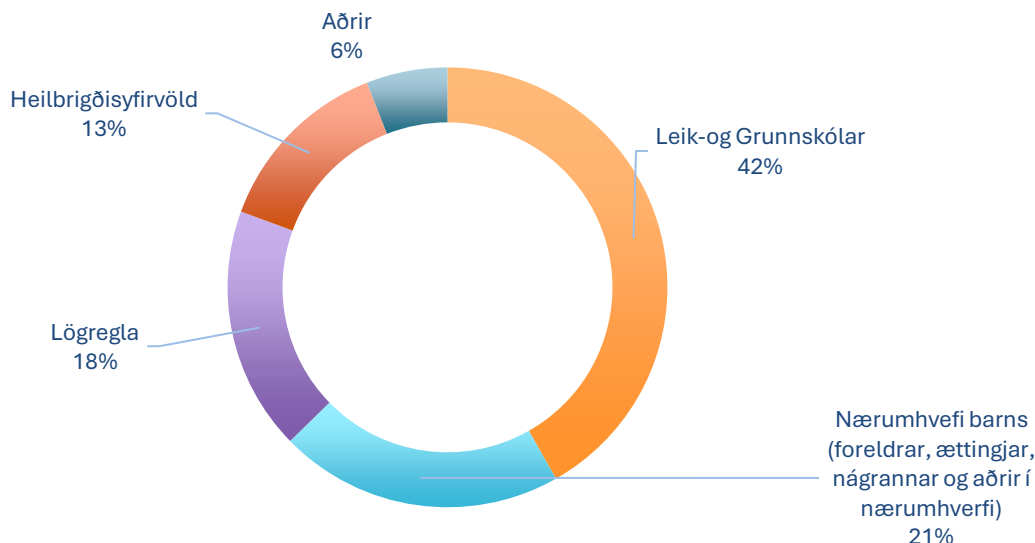
börn í tilkynningum
fjöldi barna sem tilkynnt var um

31

börn með könnun eða stuðning
á árinu 2025

Flestar tilkynningar bárust frá grunnskólum (24) og næstflestar frá lögreglu (12). Aðrir tilkynnendur voru heilbrigðisyfirvöld, ættingjar, nágrannar, leikskólar, foreldrar og aðrir einstaklingar í nærumhverfi barns.

MYND 3 - TILKYNNINGAR TIL BARNAVERNDAR EFTIR UPPRUNA

3.3.1 Könnun mála

Mál telst barnaverndarmál þegar ákvörðun hefur verið tekin um að hefja könnun samkvæmt 5. mgr. 21. gr. barnaverndarlaga. Á árinu 2025 var ákveðið að hefja könnun vegna 27 barna. Könnun máls lýkur með greinargerð sem lögð er fyrir meðferðarfund barnaverndar. Á þeim fundi er tekin ákvörðun um hvort ástæða sé til frekari vinnslu máls og veitingar stuðnings eða úrræða samkvæmt barnaverndarlögum.

3.3.2 Fóstur- og vistunarmál

Í árslok 2025 var eitt barn í tímabundnu fóstri á vegum barnaverndarþjónustu Árnesþings. Þá voru þrjú önnur börn í tímabundinni vistun á árinu, en þau höfðu öll snúið aftur til heimilis síns fyrir árslok 2025.

3.3.3 Umdæmisráð

Umdæmisráð tóku til starfa í ársbyrjun 2023. Ráðin eru sjálfstæðar stjórnsýslunefndir sem fara með úrskurðarvald í tilteknum barnaverndarmálum á vettvangi sveitarfélaga. Umdæmisráðin eru skipuð til fimm ára í senn og starfa sjálfstætt utan almennrar stjórnsýslu sveitarfélaga. Ráðsmenn taka ekki við fyrirmælum um meðferð einstakra mála.

Umdæmisráð fjalla meðal annars um mál þar sem þörf er á beitingu þvingunarúrræða samkvæmt barnaverndarlögum nr. 80/2002, þegar ekki hefur tekist að vinna mál í samvinnu við foreldra eða forsjáaðila.

Dæmi um slík mál eru þegar óskað er eftir úrskurði um vistun eða brottnám barns af heimili, umgengni barns í fóstri við foreldra eða þegar höfða þarf mál fyrir dómstólum.

Á árinu 2025 fór ekkert mál frá barnaverndarþjónustu Árnesþings fyrir umdæmisráð.

3.3.4 Bakvaktir

Skóla- og velferðarþjónusta Árnesþings, Hveragerði og Ölfus eru með sameiginlega bakvakt barnaverndar. Starfsmenn barnaverndar á svæðunum skiptast á að sinna vaktinni, sem er neyðarvakt utan hefðbundins skrifstofutíma. Þegar erindi berst er lagt mat á hvort þörf sé á tafarlausum viðbrögðum. Öll erindi berast í gegnum Neyðarlínuna 112 eða lögreglu. Bakvaktin er mikilvægur hluti af öryggisneti þjónustunnar og styður við samfelli í vernd barna óháð tíma dags eða vikudegi.

Á árinu bárust alls 39 símtöl til bakvaktarinnar. Þar af vörðuðu fjögur mál starfssvæði SVÁ. Útköll voru alls sextán á heildarþjónustusvæðinu, þar af tvö vegna mála á starfssvæði SVÁ.

3.3.5 Öldungaráð

Öldungaráð starfar á grundvelli laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga og er formlegur samráðsvettvangur um málefni eldra fólks og þróun þjónustu við aldraða á starfssvæði Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings. Öldungaráð fundaði fimm sinnum á árinu 2025.

Fulltrúar í öldungaráði SVÁ 2025		
Sigríður Kolbrún Oddsdóttir	Formaður	Fulltrúi Grímsnes- og Grafningshrepps
Þröstur Jónsson	Varaformaður	Fulltrúi Hrunamannahrepps
Stefanía Hákonardóttir	Fulltrúi	Bláskógabyggð
Halla Kjartansdóttir	Fulltrúi	Flóahreppur
Lilja Össurardóttir	Fulltrúi	Skeiða- og Gnúpverjahreppur
Guðrún Alfreðsdóttir	Fulltrúi félags eldri borgara	Hrunamannahreppur
Elinborg Sigurðardóttir	Fulltrúi félags eldri borgara	Bláskógabyggð
Bergljót Þorsteinsdóttir	Fulltrúi félags eldri borgara	Skeiða- og Gnúpverjahreppur
Ásta Oddleifsdóttir	Fulltrúi	Heilsugæslan í Laugarási
Anný Ingimarsdóttir	Starfsmaður ráðsins	Fulltrúi Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings

3.3.6 Öruggara Suðurland

Deildarstjóri velferðarþjónustu tekur þátt í framkvæmdateymi verkefnisins Öruggara Suðurland. Markmið verkefnisins er að efla samstarf ríkis og sveitarfélaga á sviði forvarna, stuðla að samræmdum vinnubrögðum og auka samstarf við úrlausn mála, meðal annars í anda farsældarlaga. Framkvæmdateymið fundar að jafnaði tvisvar í mánuði.

3.4 Farsæld barna og samþætt þjónusta

Innleiðing farsældarlaga er hluti af daglegu starfi velferðarþjónustu SVÁ og tengist sérstaklega félagslegri ráðgjöf, barnavernd, stuðningi við fjölskyldur og samráði við skóla, heilbrigðisþjónustu og önnur þjónustuúrræði við börn. Markmiðið er að börn og foreldrar fái rétta aðstoð á réttum tíma og upplifi þjónustu sem aðgengilega, samfellda og samræmda heild.

Tengiliðir hafa verið tilnefndir í leik- og grunnskólum og málstjórar innan velferðarþjónustu. Í framkvæmd skiptir mestu að hlutverk tengiliða, málstjóra, skóla, skóla- og velferðarþjónustu og stjórnenda séu skýr, þannig að mál fari ekki á milli kerfa án samræmdrar eftirfylgdar.

Fyrir liggur að það þarf að tryggja samræmda skráningu farsældarmála á starfssvæðinu, festa reglulega stöðuskýrslu farsældar í árshjólí stjórnar og nýta niðurstöður úr þjónustugögnum og rannsóknum til að forgangsraða aðgerðum í geðrækt, tengslum í skóla, foreldrasamstarfi og samþættri þjónustu við börn með fjölþættar þarfir.

3.4.1 Mælaborð farsældar

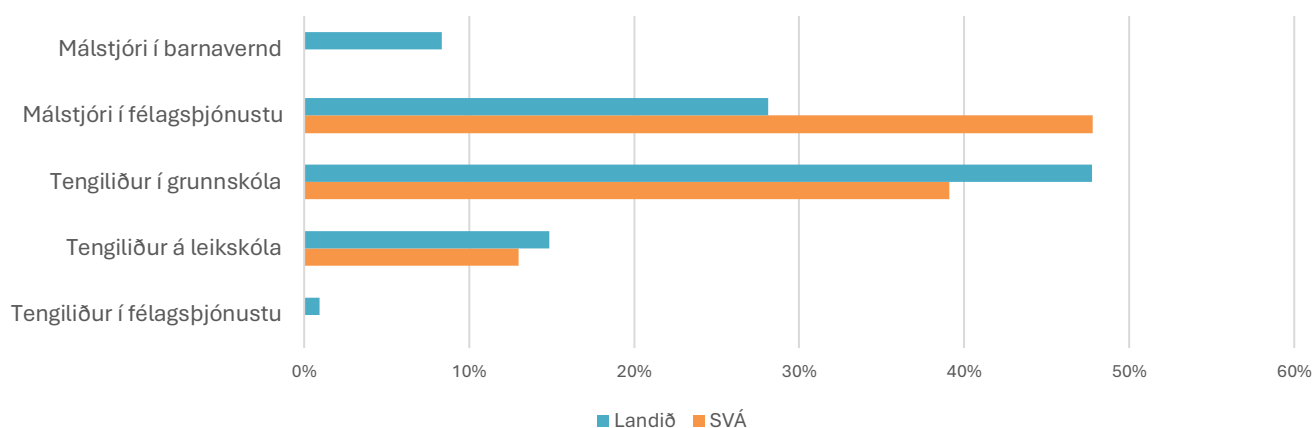
Markmiðið er að börn og foreldrar fái rétta aðstoð á réttum tíma og upplifi þjónustu sem aðgengilega, samfellda og samræmda heild. Tengiliðir hafa verið tilnefndir í leik- og grunnskólum og málstjóri innan velferðarþjónustu. Nýtt stjórnskipulag styrkir beina ábyrgð stjórnar á samþættingu skóla- og velferðarþjónustu og forstöðumaður ber ábyrgð á eftirfylgd innleiðingar.

Í mælaborði farsældar eru tekin saman tölfræðigögn sem varpa ljósi á stöðu barna, þjónustu og framkvæmd samþættrar þjónustu. Gögnin nýtast til að fylgjast með þróun, greina álag og styðja við stjórnun og stefnumótun.

Mælaborðið byggir á fimm grunnstoðum: heilsu og vellíðan, lífsgæðum og félagslegri stöðu, menntun, öryggi og vernd og þátttöku og félagslegum tengslum. Undir hverri stoð eru undirstoðir sem gera sveitarfélögum og þjónustuaðilum kleift að skoða þróun yfir tíma og greina hvar þörf er á nánari úrvinnslu.

Á landsvísu voru 6.112 mál í samþættingu á tímabilinu. Stærstur hluti mála var hjá tengiliðum í leik- og grunnskólum, þá hjá málstjórum í félagsþjónustu og minni hluti hjá málstjórum í barnavernd. Þessu er öðruvísi fyrir komið á starfssvæði SVÁ þar sem í lok ágúst sl. var meirihluti mála hjá málstjórum farsældar eða ellefu en hjá tengiliðum í leik- og grunnskólum voru málin átta.

Dreifing mála í samþættingu á milli þjónustuaðila; Landið og SVÁ

MYND 5 - DREIFING MÁLA Í SAMÞÆTTINGU MILLI ÞJÓNUSTUAÐILA

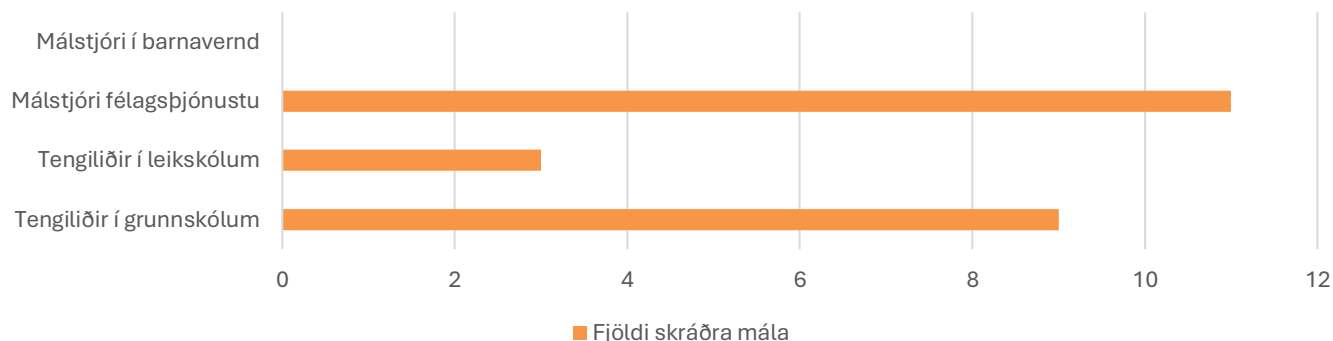
Þessar niðurstöður styðja þá nálgun að farsæld sé ekki eingöngu verkefni einstakra fagaðila heldur sameiginlegt ábyrgðarverkefni þjónustukerfisins. Þegar börn eru komin í samþættingu þjónustu þarf að leggja fyrir hver ber ábyrgð á tengingu við fjölskyldu, hver heldur utan um samþættingu aðgerða og hvernig árangur er metinn. Þetta kallar á að SVÁ skilgreini skýrt hlutverk tengiliða, málstjóra, skóla, velferðarþjónustu og stjórnenda, þannig að mál fari ekki á milli kerfa án samræmdrar eftirfylgdar.

3.4.2 Málstjórn farsældar

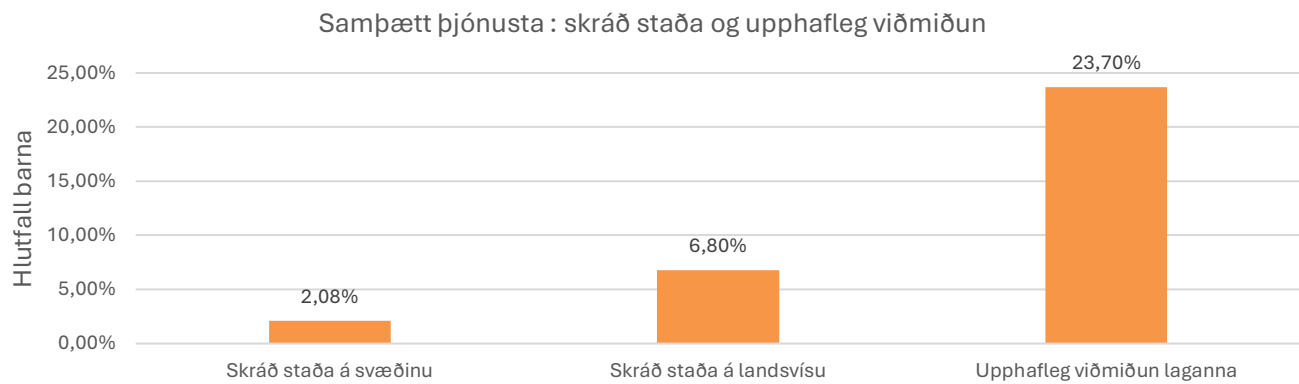
Málstjóri farsældar heldur utan um samþættingu þjónustu þegar barn eða fjölskylda þarf stuðning frá mörgum mismunandi þjónustukerfum. Hlutverk málstjóra er að leiða samtal við barn, foreldra og fagaðila, gera stuðningsáætlun stýra stuðningsteymi og fylgja því eftir að ábyrgð, næstu skref og upplýsingaflæði séu skýr. Málstjóri er þannig lykilaðili í að tengja saman skóla, velferðarþjónustu, heilbrigðisþjónustu og aðra aðila svo stuðningur verði samfelldur, markviss og veittur á réttum tíma.

Fjöldi og dreifing skráðra mála

Skráð mál í samþættri þjónustu eftir vettvangi

MYND 6 - SKRÁÐ MÁL Í SAMÞÆTTRI ÞJÓNUSTU Í ÁGÚST 2026

MYND 7 - HLUTFALL BARNNA Í SAMBÆTTRI ÞJÓNUSTU

Tölurnar benda til þess að sambætt þjónusta sé enn að mestu skráð þegar mál eru komin til félagsþjónustu eða barnaverndar. Meginverkefnið fram undan er því að styrkja snemmtækan stuðning og fræðslu til foreldra. Þá þarf að tryggja nákvæma skráningu í nærumhverfi barna, einkum í leik- og grunnskólum og heilsugæslu. Tölurnar þarf þó að túlka með fyrirvara, meðal annars þar sem börn geta sótt skóla eða þjónustu utan starfssvæðisins og skráning getur verið mislangt komin eftir þjónustuveitendum.

4 Skólaþjónusta skólaárið 2025–2026

Skólaþjónustan starfar á grundvelli reglugerðar nr. 444/2019 um sérfræðiþjónustu sveitarfélaga við leik- og grunnskóla og nemendaverndarráð í grunnskólum og skv. lögum um grunnskóla nr. 91/2008 og lögum um leikskóla nr.90/2008. Starfsemi skólaþjónustu tekur annars vegar til stuðnings við nemendur í leik- og grunnskólum og foreldra þeirra og hins vegar stuðnings við starfsemi skóla og starfsfólk þeirra.

Samkvæmt reglugerð er markmið með skólaþjónustu sveitarfélaga að kennslufræðileg, sálfræðileg, þroskafræðileg og félagsfræðileg þekking nýtist sem best í skólastarfi. Skólaþjónusta skal beinast að því að efla skóla sem faglegar stofnanir sem geti leyst flest þau viðfangsefni sem upp koma í skólastarfi og veita starfsfólki skóla leiðbeiningar og aðstoð við störf sín eftir því sem við á.

Við framkvæmd skólaþjónustu skal samkvæmt reglugerð lögð áhersla á:

- 1 Forvarnir og velferð** — forvarnarstarf til að stuðla markvisst að velferð nemenda.
- 2 Snemmtækt mat og stuðningur** — ráðgjöf vegna námsvanda, félagslegs og sálræns vanda með áherslu á kennslu og stuðning við hæfi.
- 3 Heildarsýn á aðstæður nemenda** — þjónustan byggir á hagsmunum barnsins óháð starfsstétt eða því hver veitir þjónustuna.
- 4 Stuðningur við skólastarf** — fjölbreyttur stuðningur við starfsemi, starfshætti og starfsfólk leik- og grunnskóla.
- 5 Ráðgjöf og fræðsla til foreldra** — stuðningur við foreldra með skýrum upplýsingum, ráðgjöf og fræðslu.
- 6 Aðgengi að upplýsingum** — viðeigandi túlkajónusta svo upplýsingar og ráðgjöf nýtist foreldrum og nemendum.
- 7 Samfella milli skólastiga** — góð tengsl leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla með samfelli og heildarsýn að leiðarljósi.

Hjá skólaþjónustunni starfar þverfaglegur hópur sérfræðinga sem vinnur að markmiðum og framkvæmd skólaþjónustu. Hér á eftir verða hlutverk þeirra og verkefni nánar skilgreind ásamt tölulegum upplýsingum.

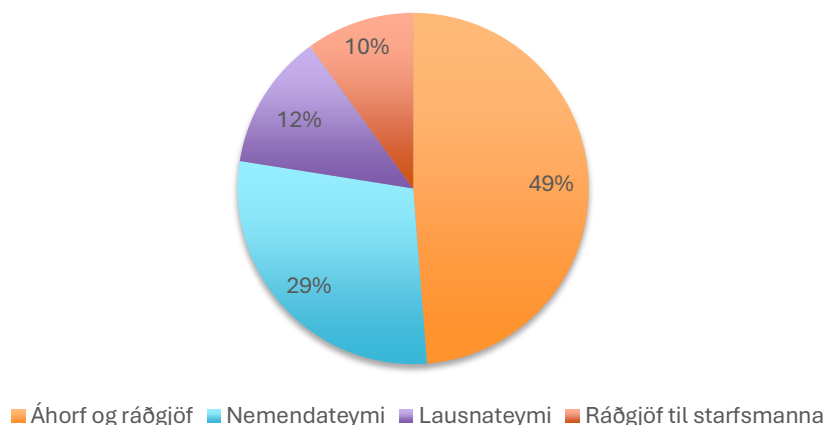
4.1 Kennsluráðgjöf

Hlutverk kennsluráðgjafa er að veita skólastjórnendum, kennurum og öðru starfsfólki skóla ráðgjöf, stuðning til að finna leiðir sem mæta þörfum nemenda. Kennsluráðgjafi aðstoðar við mat á þörfum nemenda og veitir ráðgjöf um viðeigandi úrræði og íhlutanir vegna námsvanda, félagslegs og/eða sálræns vanda með það að markmiði að nemendur fái kennslu og stuðning við hæfi í skólum án aðgreiningar. Hann veitir ráðgjöf og stuðning um fjölbreyttar og árangursríkar kennsluaðferðir, tekur þátt í þverfaglegu samstarfi og styður við forvarnar- og þróunarstarf.

Hjá skólabjónustunni er eitt stöðugildi kennsluráðgjafa til ráðgjafar og stuðnings við bæði leik- og grunnskóla. Auk þess hefur sérhæfður ráðgjafarþroskaþjálfari velferðarþjónustu í ráðgjöf við börn veitt leik- og grunnskólum ráðgjöf um stuðning við börn með sértækar stuðningsþarfir.

Verkefni kennsluráðgjafa eru fjölbreytt og taka mið af þörfum hverju sinni. Skólaárið 2025 – 2026 fór hlutfallslega mestur tími kennsluráðgjafa í ráðgjöf og áhorf á vettvangi, í málefnum einstakra nemenda eða nemendahópa. Einnig þátttöku í nemendateymum þar sem unnið er þverfaglega að þarfagreiningu og úrræðum í málum einstakra nemenda með þátttöku forráðamanna. Hlutfallslega hefur mest verið óskað eftir áhorfi og ráðgjöf vegna einstakra nemenda eða nemendahópa, sjá mynd 8.

Ráðgjöf í leik- og grunnskólum

MYND 8 - RÁÐGJÖF Í LEIK- OG GRUNNSKÓLUM

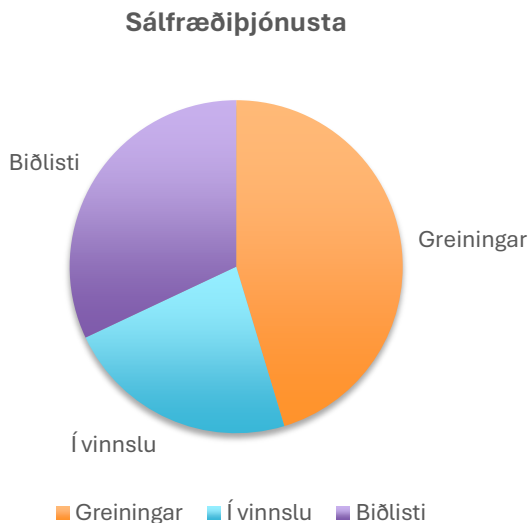
Kennsluráðgjafi vinnur náið með deildarstjórum stoðþjónustu skólanna við lausnaleit í málum nemenda með fjölþættan vanda. Auk þess hefur kennsluráðgjafi tekið þátt í starfi lausnateymis í nokkrum grunnskólum til að styðja starfsfólk skóla við að finna úrræði og lausnir til að mæta áskorunum í skólastarfinu. Unnið er markvisst að áherslum farsældarlaganna um að flest mál séu unnin á 1. stigi á vettvangi skóla. Kennsluráðgjafi hefur auk þess tekið þátt í vinnu við þróunar- og samstarfsverkefni, þróun úrræða og vinnu við innleiðingu farsældar. Kennsluráðgjafi og ráðgjafarþroskaþjálfari halda reglulega samráðsfundi með deildarstjórum stoðþjónustu í leik- og grunnskólum til að miðla reynslu og samræma verklag þar sem við á. Sem dæmi um verkefni má nefna tilfærsluáætlun nemenda við lok grunnskóla sem sækja um nám á starfsbraut í framhaldsskóla.

4.2 Sálfræðiþjónusta

Sálfræðingur Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings hefur það hlutverk að leggja faglegt mat á og greina stöðu barna og ungmenna þar sem grunur er um námslega, félagslega eða tilfinningalega erfiðleika. Upplýsinga er aflað með sálfræðilegum prófum, matslistum og úr viðtölum við barnið, forráðamenn og fulltrúa skóla. Að mati loknu er boðað til skilafundar með forráðamönnum og fulltrúum skóla þar sem farið er yfir niðurstöður athugunar og veittar ráðleggingar til heimilis og skóla með það að markmiði að stuðla að bættri velferð og vellíðan barnsins. Þegar þörf er á frekari greiningu eða þjónustu vísar sálfræðingur málinu áfram til viðeigandi stofnana í samráði við forráðamenn.

Sálfræðingur var ráðinn í fullt starf hjá skólabjónustunni í september 2025 en fram að því höfðu sálfræðingar í verktöku sinnt verkefnum á vegum stofnunarinnar. Starfið var að hluta til einnig í verktöku fram að áramótum 2025/2026 þar sem unnið var að því að ljúka þeim málum sem þegar voru í vinnslu hjá verktökum.

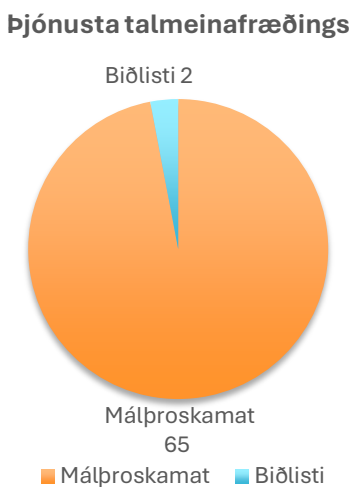
Við lok skólaárs höfðu sálfræðingar skilað niðurstöðum 34 greininga og athugana auk þess sem sautján mál voru enn í vinnslu. Niðurstöður úr þeim greiningum munu liggja fyrir í upphafi skólaárs 2026. Á biðlista eru 24 mál sem bíða úrvinnslu. Ávallt er lögð áhersla á sem stytan biðtíma frá því að tilvísun berst skólaþjónustunni þar til mál fer í vinnslu og er núverandi biðtími um sex mánuðir.

MYND 9 - SÁLFRÆÐIÞJÓNUSTA

4.3 Þjónusta talmeinafræðinga

Talmeinafræðingar Skóla- og velferðarþjónustu Árnesþings veita sérfræðiþjónustu á sviði framburðar og málproska barna og ungmenna í leik- og grunnskólum á þjónustusvæðinu. Meginmarkmið þjónustunnar er að efla málproska, styðja við þátttöku barna í námi og tryggja að þau fái viðeigandi stuðning sem fyrst. Hjá SVÁ eru starfandi tveir talmeinafræðingar í 60% stöðu hvor. Við lok skólaárs lágu fyrir niðurstöður 65 greininga og 2 mál á biðlista, sjá myndina hér að neðan.

MYND 10 - ÞJÓNUSTA TALMEINAFRÆÐINGA

Áhersla hefur verið lögð á að efla forvarnarstarf og snemmtæka íhlutun í samstarfi við skóla. Talmeinafræðingar koma reglulega í skólana í lotum þar sem þeir veita ráðgjöf, sinna áhorfi, meta stöðu barna og styðja starfsfólk við að skipuleggja markvissa vinnu með nemendum sem glíma við mál- og framburðarvanda. Þjónustan felur meðal annars í sér ráðgjöf til starfsfólks skóla, foreldra/forráðamanna eða nemenda vegna málþroska, málþroskaröskunar (DLD), framburðarvanda, stams, fjöltyngis og annarra þátta sem tengjast mál- og talþroska. Hver skóli fær tvær lotur á önn, sem gera fjórar lotur yfir skólaárið.

Verklag þjónustunnar byggir á nánú samstarfi við skóla. Í upphafi hverrar lotu eru mál nemenda rædd með starfsfólki skólans, í kjölfarið eru framkvæmdar athuganir, greiningar eða ráðgjöf eftir þörfum. Lögð er áhersla á að styrkja getu skóla til að sinna daglegri málörvun og þjálfun barna, sérstaklega þeirra sem hafa greiningar eða eru á bið eftir sérhæfðri talþjálfun. Leitast er við að tryggja samfellu í stuðningi og efla samstarf milli skóla, heimila og annarra fagaðila. Jafnframt miðla talmeinafræðingar verkfærum, fræðsluefni og hugmyndabanka sem styðja starfsfólk við að vinna markvisst að eflingu málþroska í skólastarfi.

4.4 Náms- og starfsráðgjöf

Náms- og starfsráðgjöf er lögbundin þjónusta í grunnskólum. Hlutverk náms- og starfsráðgjafa er að standa vörð um velferð allra nemenda. Hann vinnur með nemendum, forráðamönnum, kennurum, skólastjórnendum og öðrum starfsmönnum skólans að ýmis konar velferðarstarfi er snýr að námi, líðan og framtíðaráformum nemenda. Náms- og starfsráðgjafi er trúnaðarmaður og talsmaður nemenda.

Náms- og starfsráðgjafi veitir nemendum persónulega ráðgjöf tengt námi og líðan. Einnig hefur hann umsjón með starfskynningum og náms- og starfsfræðslu í samvinnu við kennara á unglingastigi. Náms- og starfsráðgjafi aðstoðar nemendur í 10. bekk við að greina áhuga sinn varðandi náms- og starfsval og kynnir fyrir þeim mögulegar námsleiðir í framhaldsskóla. Náms- og starfsráðgjafi skal sitja í nemendaverndarráði grunnskóla samkvæmt reglugerð.

Skólaárið 2025–2026 var þjónusta náms- og starfsráðgjafa ekki í boði vegna forfalla. Til að sinna nemendum í 10. bekk var brugðið á það ráð að fá verktaka í tímabundið verkefni til að aðstoða nemendur við námsval í framhaldsskóla. Þar sem það er ljóst að þetta er staða sem ekki verður við unað tók stjórn SVÁ ákvörðun um að fjölga í tvær stöður náms- starfsráðgjafa.

4.5 Fræðsla og þróunarverkefni

Mikil áhersla hefur verið lögð á það innan skólaþjónustunnar að fylgjast vel með þróun og nýjungum á sviði fræðslu og menntamála til að skoða allar mögulegar leiðir til að efla úrræði og stuðla að þróun í starfsemi og starfsháttum leik- og grunnskóla í Árnesþingi. Einn veigamikill þáttur í starfi skólaþjónustu er að vera tengiliður Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu við skólastjórnendur. Það felur meðal annars í sér að auglýsa og skipuleggja kynningar og námskeið, halda utan um skráningar og sinna öðrum tengdum verkefnum. MMS hefur það hlutverk að styðja og efla skólastarf og skólaþjónustu með ráðgjöf, fræðslu, þróun úrræða og matstækja, útgáfu námsgagna og miðlun fagþekkingar.

Sameiginleg námskeið og fræðslufundir	
Fræðsludagur fyrir starfsmenn grunnskóla Kynning á starfsemi skólapijónustu, barnavernd og taugaproskaröskunum barna.	Ágúst
Innleiðing á nýrri aðalnámskrá Sameiginlegur vinnufundur kennara og skólastjórnenda.	Ágúst
Ritunarramminn Námskeið fyrir grunnskólakennara sem koma að ritunarkennslu barna, haldið á vegum MMS.	Október
Föruneysi barna – Tengjumst í leik Vinnustofa fyrir skólastjórnendur og fulltrúa/tengiliði sveitarfélaga.	Nóvember
Snemmtæk íhlutun – mál og læsi í leikskólum Sameiginlegur fræðsludagur starfsmanna á leikskólum í Árnespíngi og uppskeruhátíð verkefnis.	Nóvember
Heillaspor Námskeið fyrir stjórnendur.	Janúar
Heillaspor Námskeið fyrir starfsmenn skólapijónustu	Júní – janúar - maí
Matsferill Kynningar- og fræðslufundir vegna innleiðingar á matsferli.	Febrúar
Íslenskuskólinn Kynning fyrir ÍSAT kennara. Íslenskuskólinn byggir á markvissri orðaforðakennslu sem hefur það að markmiði að efla íslenskufærni nemenda með íslensku sem annað mál. Námskeið og innleiðing á kennsluaðferðinni verður á næsta skólaári.	Mars
K-PALS lestraraðferð Kynning á K-PALS lestrarþjálfun sem hentar nemendum á elsta stigi leikskóla og yngsta stigi grunnskóla og er hluti af PALS lestraraðferðunum. Námskeið og innleiðing á kennsluaðferðinni verður á næsta skólaári.	Mars

Snemmtæk íhlutun – mál og læsi

Leikskólar á þjónustusvæði SVÁ hafa tekið þátt í þróunarverkefninu Snemmtæk íhlutun – mál og læsi frá haustinu 2024. Verkefnið er leitt af sérfræðingum hjá Miðstöð menntunar og skólapijónustu í nánú samstarfi við fulltrúa skólapijónustu. Markmið verkefnisins er að efla þekkingu innan leikskólanna, samræma verkferla og útbúa handbók um snemmtæka íhlutun í mál og læsi. Handbókin er ætluð sem leiðarvísir fyrir allt starfsfólk leikskólanna, foreldra og samstarfsaðila þar sem lýst er hvernig málörvun og læsi er fléttað inn í daglegt starf leikskólans. Hver leikskóli vinnur eigin handbók þar sem markmiðið er að sérkenni og áherslur í starfi leikskólans komi fram.

Verkefninu lauk formlega í nóvember 2025 með uppskeruhátíð og sameiginlegum starfsdegi allra leikskólanna. Verkefninu verður fylgt eftir í samstarfi skólapijónustu og leikskólanna.

Heillaspor

Verkefnið **Heillaspor** er hluti af fræðslu- og forvarnarstarfi SVÁ og styður við snemmtæka nálgun í þágu barna, foreldra og starfsfólks skóla. Verkefnið miðar að því að efla sameiginlegan skilning á þroska, líðan og stuðningsþörfum barna og skapa skýrari tengingu milli skóla, heimila og sérfræðiþjónustu. Með Heillasporum er lögð áhersla á hagnýt verkfæri, ráðgjöf og fræðslu sem auðveldar starfsfólki að bregðast fyrir við og styðja börn markvisst í sínu daglega umhverfi. Starfsfólk skólaþjónustu sótti tvö námskeið vegna innleiðingar Heillaspora og hefur jafnframt tekið þátt í samráðsfundum og vinnustofum með MMS, að jafnaði einu sinni í mánuði. Auk þess sóttu skólastjórnendur tveggja grunnskóla og eins leikskóla námskeið fyrir stjórnendur í janúar. Í mars var verkefnið formlega kynnt fyrir starfsfólki í þeim skólum og í framhaldinu hófst undirbúningur að innleiðingu verkefnisins. Starfsfólk skólaþjónustu mun leiða innleiðingu verkefnisins næsta skólaár ásamt innleiðingarteymum skóla.

5 Aðgerðaáætlun/stjórnkerfisbreytingar

Innleiðing sviðsmyndar 1 | 2026–2027, byggt á úttekt Miðstöðvar skólaþróunar við Háskólann á Akureyri og samþykkt stjórnar SVÁ.

Markmið: Að styrkja SVÁ með skýrari stjórnun, auknum samlegðaráhrifum, markvissri innleiðingu farsældarlaga og reglulegri eftirfylgd með þjónustugæðum og árangri.

Umbótasvið	Tími	Verkefni / afurð	Ábyrgð
Stjórnskipulag og stjórnun Markmið: Skýr ábyrgð, einfaldari boðleiðir og aukið traust.	Okt. 2026	Uppfært skipurit, starfslýsingar og ábyrgðarsvið.	Forstöðumaður
	Nóv. 2026	Innleiða reglubundið stjórnborð með lykilmælikvörðum.	Forstöðumaður
	Mars 2027	Stöðumatsúttekt á nýju stjórnskipulagi.	Stjórn SVÁ
Gæðastjórnun og verklag Markmið: Ferlar skjalfestir, samræmdir og mælanlegir.	Apr. 2027	Útgáfa gæðahandbókar.	Gæðahópur
	Júní 2027	Ljúka innleiðingu CoreData skjala- og hópinnukerfis.	Stjórnendur
Mannauður og mönnun Markmið: Draga úr mannekle og styrkja faglegt bakland.	Okt. 2026	Vinna mannaflaáætlun 2027–2029.	Forstöðumaður
	Nóv. 2026	Endurskoða starfsaðstöðu og fjarvinnustefnu.	Forstöðumaður
	Mars 2027	Meta starfsánægju og starfsumhverfi hjá SVÁ.	Forstöðumaður
Samskipti, kynning og traust Markmið: Sameiginleg sýn og betra upplýsingaflæði.	Nóv. 2026	Kynna hlutverk og þjónustu SVÁ í aðildarsveitarfélögum.	Forstöðumaður
	Reglubundið	Uppfæra heimasíðu, eyðublöð og upplýsingagátt.	Forstöðumaður
	Mars 2027	Framkvæma þjónustukönnun meðal viðskiptavina SVÁ.	Forstöðumaður
Efning skólaþjónustu Markmið: Meiri ráðgjöf, forvarnir og snemmtækur stuðningur.	Jan. 2027	Greina þjónustubörf leikskóla fyrir sérfræðiþjónustu.	Deildarstjóri skólaþjónustu
	Maí 2027	Yfirfara verkferla og skýra hlutverk skólaþjónustu.	Deildarstjóri skólaþjónustu
Innleiðing farsældarlaga Markmið: SVÁ verði leiðandi samræmingaraðili farsældar.	Des. 2026	Ljúka kortlagningu þjónustuúrræða á starfssvæði SVÁ.	Forstöðumaður / málstjóri farsældar
	Jan. 2027	Samræma verklag tengiliða, málstjóra og leik- og grunnskóla.	SVÁ og skólastjórnendur
	Jan. 2027	Gefa út sameiginlega handbók um verkferla farsældar.	Forstöðumaður / málstjóri farsældar
	Reglubundið	Upplýsinga- og samráðsfundir með tengiliðum.	Málstjóri farsældar
	Vor 2027	Millistöðumat miðað við stöðu hausts 2026.	Stjórn SVÁ

Lykilmælikvarðar: biðtími eftir þjónustu; fjöldi mála; tímalengd barnaverndarmála; ánægja viðskiptavina; starfsmannavelta; mönnuð stöðugildi; fjöldi skjalfesta verklagsreglna.